ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

СИЛАБУС

ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЗИЧНА ТЕПАПІЯ ТА ЕРГОТЕРАПІЯ В ПЕДІАТРІЇ»

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 22 Охорона здоров'я

спеціальність – 227 Терапія та реабілітація

форма навчання – денна

кількість кредитів – 3 – 90 год..

із них: аудиторних – 36; самостійної роботи 54 год.

рік підготовки – 4, семестр 7

компонент освітньої програми – вибіркова

вид контролю – залік

мова викладання – українська

Керівник курсу

Ступницька Світлана Анатоліївна –

к. н. фіз. вих. с., доцент, доцент кафедри терапії та реабілітації

Контактна інформація:

ЛДУФК імені Івана Боберського, факультет терапії та реабілітації, кафедра терапії та реабілітації

Адреса: Львів, вул. Дудаєва, 8, кафедра терапії та реабілітації, авд. 9, 10, тел. 261-19-37

e-mail: svitstup@ukr.net

Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія в педіатрії» є порушення рухових функцій та активності, немовлят та дітей раннього вікупри ізних вадах, травмах, захворюваннях, їх корекція, з метою покращення функціональних можливостей, підвищення рівня рухової активності та здоров'я, відповідно до бажань і потреб батьків/дитини, в умовах навколишнього, соціального та культурного середовища.

Курс вивчення нормативної навчальної дисципліни складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 227 «Терапія та реабілітація». Дисципліна спрямована на формування загальних та спеціальних компетенцій.

Лекції – 14 годин, практичні, семінарські – 22 години, самостійні – 54 години.

Мета дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія в педіатрії» – надати теоретичні та практичні знання та навички з фізичної терапії в педіатрії, ознайомити студентів із найсучаснішими методами фізичної терапії, що застосовуються у немовлят та дітей раннього віку з різними захворюваннями, вадами, травмами, навчити технікам проведення реабілітаційного обстеження та фізичної терапії, сформувати професійні компетентності з надання реабілітаційних послуг у педіатрії з терапевтично-профілактичною метою для більш швидкого відновлення здоров'я дітей і запобігання наслідкам та ускладненням патологічного процесу.

Завдання дисципліни:

1. Навчити клінічно мислити та застосовувати у професійній діяльності знання з анатомії, фізіології, патологічної анатомії, патологічної фізіології, теорії та методики фізичного виховання, ерготерапії, фізіотерапії, масажу, терапевтичних вправ.

2. Ознайомити студентів з організацією надання реабілітаційної допомоги відповідно до МКФ.

3. Навчити студентів застосовувати сучасні науково-доказові методи фізичної терапії у професійній діяльності.

4. Ознайомитися з поняттями фізична терапія у педіатрії та її місцем у сучасній системі реабілітації, як невід'ємного компоненту допомоги у сфері охорони здоров'я, побудовану на біопсихосоціальній моделі, у різних періодах реабілітації, на різних рівнях надання медичної допомоги у відповідності до принципів реабілітації.

5. Вивчити анатомо-фізіологічні особливості немовлят та дітей 1-3 роки.

6. Ознайомити студентів з поняттями норма фізичного розвитку та відхилення. віхи розвитку.

7. Розглянути психомоторний розвиток немовлят та дітей раннього віку нормо-типових дітей та при ураженнях нервової системи. Нормативні показники формування основних навичок, емоцій і соціальних навичок, великої моторики, мислення і дрібної моторики, мислення і мови.

8. Надати студентам теоретичні знання про методи обстеження у педіатрії.

9. Розглянути шкали, які застосовуються у фізичній терапії немовлят та дітей раннього віку при різних нозологіях.

10. Ознайомити студентів з алгоритмом реабілітаційного обстеження немовлят та дітей раннього віку.

11. Здійснювати оцінювання рівня фізичного розвитку немовлят та дітей раннього віку.

12. Реабілітаційний цикл (оцінювання, визначення проблем функціонування та участі, прогнозування, постановка цілей, призначення, розподіл навантажень, складання програми, втручання, оцінювання).

13. Розглянути сучасні методики фізичної терапії немовлят та дітей раннього віку при різних захворюваннях, травмах та вадах.

14. Ознайомити студентів з сучасним обладнанням. яке застосовується у фізичній терапії немовлят та дітей 1-3 роки.

15. Навчити студентів практично здійснювати фізичну терапію для профілактики, усунення або компенсації рухових порушень при різних захворюваннях, травмах, вроджених та набутих патологіях.

16. Навчити студентів оцінці результатів виконання програм фізичної терапії за МКФ.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- нормативно-правову базу, документацію МКФ;
- менеджмент фізичної терапії в педіатрії та документацію, згідно з МКФ;

- місце і роль фізичного терапевта у менеджменті фізичної терапії в педіатрії у складі мультидисциплінарної команди;
- як клінічно мислити та застосовувати у професійній діяльності попередньо-отримані знання з суміжних предметів та сучасні науково-доказові методи фізичної терапії;
- поняття про фізичну терапію у педіатрії, вікову періодизацію;
- методи дослідження у педіатрії;
- показання та протипоказання до фізичної терапії;
- засоби, методи, фізичної терапії;
- різновиди сучасного реабілітаційного обладнання, яке застосовується у фізичній терапії немовлят та дітей раннього віку;
- анатомо-фізіологічні особливості немовлят та дітей раннього віку;
- нормальний розвиток немовлят та дітей раннього віку;
- диференційну діагностику нормального психомоторного розвитку немовлят та дітей раннього віку та відхилень у розвитку;
- віхи розвитку немовлят та дітей раннього віку;
- основні критерії розвитку (моторики, статики, сенсорні реакції, розвиток мови, емоційний та соціальний розвиток);
- базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом при порушеннях функціонування та участі при різних захворюваннях, вадах та травмах;
- реабілітаційне обстеження, оцінювання немовлят та дітей раннього віку;
- оцінювання глобальних рухів немовлят за методом Прехтля;
- як провести енлаймент і центральну стабілізацію дитини та їх значення у плануванні терапевтичних утручань для новонароджених та немовлят;
- креативний підхід до фізичної терапії в педіатрії;
- етіологію, патогенез захворювань, вад та травм немовлят та дітей раннього віку;
- підбор шкал у відповідності до віку та порушення функціонування та участі;
- метод
- у клінічну практику фізичного терапевта
- застосування реабілітаційних методик у педіатрії;
- принципи складання індивідуальної програми фізичної терапії;
- особливості взаємодії з батьками немовлят та дітей раннього віку;
- оцінювання результатів терапевтичного втручання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають навчитися та вміти:

- проводити опитування пацієнта/клієнта/батьків для визначення порушень функції, активності та участі, для визначення потреб та очікувань щодо результатів фізичної терапії, збирати анамнез;
- вміти диференціювати норму від патології;

- вміти провести обстеження немовляти та дитини раннього віку різними захворюваннями, порушеннями у стані здоров'я та вадами;
- визначити та оцінити функціонування, участь та їх обмеження;
- визначати доцільність проведення фізичної терапії;
- прогнозувати результати фізичної терапії дітей різних нозологічних груп, визначати цільовий/очікуваний рівень результатів втручання, таких як відновлення, підтримка, формування компенсацій, сповільнення втрати, профілактика вторинних ускладнень;
- встановлювати цілі втручання: визначати наявні ресурси, формулювати цілі для реалізації потреб, узгоджувати цілі фізичної терапії з цілями лікувального процесу; визначати пріоритетні цілі втручання;
- здійснювати підбір та застосовувати відповідних шкал, тестування, в залежності від вікових особливостей та функціональних порушень;
- вміти працювати з документацією МКФ, із застосуванням кваліфікаторів та кодування;
- визначати пріоритетність застосування заходів фізичної терапії, згідно з документацією МКФ;
- розробляти технологію втручання: обирати та узгоджувати відповідні методи, засоби та форми фізичної терапії для досягнення встановлених цілей;
- демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди, згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики;
- застосувати засоби фізичної реабілітації немовлят та дітей раннього віку з різними захворюваннями, вродженими та набутими вадами, травмами;
- вміти провести позиціонування та хендлінг;
- вміти провести енлаймент і центральну стабілізацію дитини;
- навчити батьків організації середовища та проведенню елементів фізичної терапії у домашніх умовах;
- працювати із сучасним реабілітаційним обладнанням;
- вміти користуватися допоміжними реабілітаційними засобами;
- скласти та застосувати індивідуальну програму фізичної терапії немовлят та дітей різного віку з різноманітними нозологічними формами, в залежності від особливостей захворювання, вікового періоду, періоду реабілітації, з урахуванням порушень функціонування та участі, індивідуальних фізіологічних можливостей організму та запитів батьків;
- оцінити за допомогою шкал, опитувальників та документації МКФ результати терапевтичного втручання.

Дисципліна формує такі компетентності:

Інтегральна компетентність курсу - здатність розв'язувати автономно та у мультидисцинплінарному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми,

пов'язані з порушенням рухових та поєднаних з ними функцій, які забезпечують активність та участь особи; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у фізичній терапії.

Дисципліна формує такі загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності:

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел,

СКО 01. Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних з ними функцій, активності та участі пацієнта за біопсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності та.

К 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, Із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обгрунтованих клінічних рішень.

СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтсорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СК 05. Здатність безпезно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обгрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта.

СК 07. Здатність планувати, контролювати терапевтичне заняття, хід виконання програми фізичної терапії, аналізувати та інтерпретувати результати втручання, вносити корективи до розробленої програми чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану, маршруту пацієнта.

РН01 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності У, професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми панієнта/клієнта.

РН 03 Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

РН 05 Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функції, активності та участі.

РН 06 Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, Її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відновідний валідний інформативний інструментарій.

РН 09 Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

РН 10 Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлювати мету, цілі та завдання втручання.
РН 11 Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

Методи викладання/навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх до навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця із фізичної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу.

З метою формування професійних компетенцій засосовуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення процесу: комп'ютерна підтримка навчального процесу, лекція опис, розповідь, демонстрація, пояснення, бесіда , лекція-презентація,

Впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, дебати, кейс-метод тощо).

Студенти будуть займатися самостійною діяльністю за рекомендованими темами та самостійно виконувати практичні завдання.

Необхідне обладнання: комп'ютер, загальновживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор, авдиторії, лялька для відпрацювання навичок. кушетка, фітбол, МКФ, тести для реабілітаційного обстеження різних систем, тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні підходи до фізичної терапії та ерготерапії в педіатрії від 0 до 3 років.

Змістовий модуль 2. Захворювання, вади, травми та фізична терапія немовлят та дітей раннього віку при різних нозологіях.

Політика щодо академічної доброчесності

Плагіат та інші форми нечесної роботи недопустимі при запозиченні інформації обовязково необхідо посилатися на джерело інформації. Списування під час написання контрольних робіт та здачі письмових заліків неприпустимі. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Відпрацювання пропущених занять відбувається на наступних парах або між ними впродовж двох тижнів з моменту пропуску занять. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (напр.: участь у змаганнях, конференціях, лікарняний тощо) і оцінюється без зниження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на

нижчу оцінку (50% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Політика щодо відвідування

Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим! У разі пропуску 1/3від усіх занять, студент не допускається до підсумкового контролю.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, графік відвідувань і перелік робіт та їх терміни затверджуються індивідуально. Студенти мають відвідати 25% від загальної кількості занять, і відпрацювати пропущені заняття на подальших практичних заняттях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, підготовка або участь у змаганнях) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до положення про організацію та проведення поточного і підсумкового контролю та механізм оскарження результатів навчання студентів

Умови допуску до підсумкового контролю:

- відвідування (або відпрацювання) 2/3 занять;
- вчасне виконання домашніх завдань з самостійної роботи;
- складання підсумкових тестів за змістовним модулем.\

Система оцінювання та вимог

Самостійну роботу студенти виконують згідно тем для самостійного опрацювання.. Готують мультимедійну презентацію за запропонованими темами.

Методичне забезпечення навчального курсу:

• навчальна програма;
• завдання для підсумкового контролю;
• план практичних занять;
• дидактичне забезпечення самостійної роботи.

Методи контролю

Види контролю: поточний та підсумковий

Форма підсумкового контролю – залік

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1. Загальні підходи до фізичної терапії та ерготерапії в педіатрії від 0 до 3 років.

Змістовий модуль 2. Захворювання, вади, травми та фізична терапія немовлят та дітей раннього віку при різних нозологіях.

Поточне тестування	Сума, балів	Термін виконання

	Модуль 1 Змістовий модуль 1. Загальні підходи до фізичної терапії та ерготерапії в педіатрії від 0 до 3 років.			
Відвідування занять, активна участь	1	1	0-2	Впродовж 3 лекційних та 4 практичних занять
Самостійна робота презентація	1	1	0-2	Впродовж 4 практичних занять
Практичні навички	6	7	0-13	Впродовж 3- 4 практичного заняття
Усні відповіді	6	6	0-12	Впродовж 1-4 практичних занять
Разом	14	15	29	
	Змістовий модуль 2. Захворювання, вади, травми та фізична терапія немовлят та дітей раннього віку при різних нозологіях.			
Відвідування занять, активна участь	1.5	1.5	0-3	Впродовж 4 лекційних та 7 практичних занять
Самостійна робота Презентація за обраною темою, самостійне опанування ряду тем	1	1	0-2	Впродовж 7 практичних занять
Практичні навички	7	7	0-14	Впродовж 5-11 практичних робіт
Усні відповіді	6	6	0-12	Впродовж 5-11 практичного заняття
Контрольне			0-40	На останньому, 11 практичному

тестування				занятті
Разом	15,5	15,5	**100**	

Зміст поточного контролю

Критерії оцінювання Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

1. Присутність та активна участь на заняттях

Присутність та активна участь на заняттях студентів – це компонент курсу, який передбачає стимулювання до академічної активності студентів, можливість залучення до дискусії та обговорення. Дозволяє оцінити готовність сприймати та засвоювати навчальний матеріал, дискутувати, тощо.

Оцінюється:

0-2 бали – присутність на лекційних та практичних заняттях впродовж змістовного модуля 1;

0-3 бали – присутність на лекційних та практичних заняттях впродовж змістовного модуля 2.

Загальна можлива кількість набраних балів – 5 бали

2. Контрольні модульні роботи

Заплановано 1 модульну контрольну роботу - теоретично-практичну 40 балів.

3. Самостійна робота

Опрацювання ряду запропонованих тем (усні відповіді на практичних заняттях).

Підготовка та захист мультимедійної презентації на одну із запропонованих тем (робота в парах) – 5 балів.

Практичні навички 0-13 балів. Впродовж 3- 4 практичного заняття.

Практичні навички 0-14. Впродовж 5-11 практичних робіт.

Усні відповіді 0-12. Впродовж 1-4 практичних занять.

Усні відповіді 0-12. Впродовж 5-11 практичного заняття

Розподіл балів, які отримують студенти

	Поточне тестування				Сума, балів
	Модуль				
	Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2		
	Т1	Т2	Т3	Т4	
Відвідування занять, активна участь	1	1	1.5	1.5	5
Самостійна робота	1	1	1	2	5
Практичні навички	6	7	7	6	26

Усні відповіді	6	6	6	6	24
Контрольне тестування				40	40
Разом	13	16	16,5	54,5	100

10. Залікові вимоги

1. Загальні методи дослідження в педіатрії.
2. Соматоскопія.
3. Соматометрія.
4. Фізіометрія.
5. Дослідження кістково-суглобової та мязової системи у дітей.
6. Оцінка рівня фізичного розвитку дитини (методи) ?
7. Показники фізичного розвитку. Що до них відноситься і що на них впливає?
8. Відхилення у фізичному розвитку. Причини. Прояви.
9. Інтранатальний, натальний, постнатальний періоди. Характеристика.
10. Морфологічні і функціональні ознаки недоношених дітей.
11. Період новонародженості. Перебіг, особливості, тривалість. Показники фізичного розвитку у цьому періоді.
12. Зовнішні ознак адаптації новородка?
13. Показники фізичного розвитку у грудний період.
14. Особливості грудного віку.
15. Психо-моторний розвиток грудної дитини впродовж 1-12 місяців.
16. Ознаки, що сигналізують про порушення психо-моторного розвитку дітей першого року життя.
17. Причини затримки розвитку дітей першого року життя.
18. Період раннього дитинства, тривалість, характеристика.
19. Вади та захворювання у період новонародженості.
20. Пологові травми, що це і які травми до них відносять?
21. Прояви пологових травм.
22. Причини пологових трави.
23. Форми пологових травм.
24. Позачерепні пологові травми, що до них відносять?
25. Наслідки пологових травм.
26. Найбільш типові прояви внутрішньочерепних крововиливів.
27. Які рефлекси відносмяться до стійких довічних рефлексів.
28. Безумовні рефлекси (перерахувати).
29. Рефлекси новонароджених (перерахувати, як викликати?).
30. При оцінці рефексів, що враховують.
31. Які глибокі сухожильні рефлекси оцінюють в дітей.

32. Долонно- рото-головний рефлекс Бабкіна, рефлекс автоматичної ходи рефлекс опори.
33. Час редукування оральних сегментарних автоматизмів.
34. Мієлоенцефальні надсегментарні позотонічні рефлекси коротко перерахувати.
35. Сегментарні рухові автоматизми (спинальні автоматизми і оральні автоматизми).
36. Тонус м'язів, визначення, норма.
37. Патологічний тонус дитини, варіанти відхилення від норми.
38. М'язовий тонус здорової : дитини в 2 місяці?, в 5-8 місяців ? Відхилення від норми?
39. Шкала АПГАР, (градація).
40. Градація шкали Апгар. Для чого вона. Де її застосовують?
41. Маса тіла доношеної дитини при народженні коливається в межах ?
42. Середній показник маси становить - ? г.
43. Зріст новонародженого в середньому становить ? см,
44. Об'єм голови – ? см;
45. Тім'ячка немовляти ?
46. Мікроцефалія.–
47. Гідроцефалія.
48. Відхилення в обводі голови проявляється у вигляді зменшення голови (Назва Назва?) або збільшення голови (?). Причини: ?
49. Пізнє закриття тім'ячок, причини.
50. Тімячка, функції, кількість, терміни закриття.
51. Патологічні форми голови.
52. Оцінка черепно-мозкових нервів: нюховий, зоровий, окорухові нерви, трійчастий нерв, лицьовий, додатковий нерв.
53. Оцінка черепно-мозкових нерві: трійчастий нерв, лицьовий, вестибуло-кохлеарний (слуховий) нерв.
54. Що таке Симптом Грефе.
55. Варіанти поз дитини.
56. Коли зявляються мезенцефальні установчі автоматизми? Які рефлекси до них відносяться?
57. Ознаки статики в різні вікові періоди.
58. Етапи становлення нервово-психічного розвитку.
59. Ознаки моторики і різні вікові періоди.
60. Загальні підходи до фізичної терапії та ерготерапії в педіатрії.
61. Мультидисциплінарна команда. Форми роботи. Завдання. Склад.
62. Реабілітаційні періоди.
63. Ерготерапія, визначення. Ерготерапія, у педіатрії. Коли застосовують?
64. Обов язки ерготерапевта.
65. Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом при порушеннях різних систем в педіатрії дітей 0-3роки.

66. Засоби та методи реабілітаційного та ерготерапевтичного впливу при порушеннях різних систем в педіатрії дітей 0-3роки.
67. Реабілітаційний цикл за МКФ в педіатрії 0-3 роки.
68. Документація МКФ у педіатрії 0-3 роки.
69. Оцінювання у фізичній терапії дітей 0-3 роки. SOAP.
70. Індивідуальний реабілітаційний план.
71. Покази та протипокази до призначення фізичної терапії та ерготерапії.
72. Заходи фізичної терапії у роботі з недоношеними дітьми та дітьми з пологовими травмами.
73. Реабілітаційний огляд немовля.
74. Baby-CIMT індукований тренінг. Що це за методика? Коротко.
75. Методики раннього втручання? Які?
76. Засоби фізичної терапії дітей від 0 до 3 років.
77. Методики раннього втручання. Назвати декілька.
78. Ознаки, які свідчить, що не відбулася адаптація дитини до навантажень? Коротко.
79. Ознаки, які свідчить, що відбулася адаптація дитини до навантажень?
80. Кривошия, види.
81. Вроджена мязова кривошия характерізується? Основна ознака.
82. Форми кривошиї. Основний симптом кривоший.
83. Вроджена нейрогенна кривошия? Коротко.
84. Корекційні терапевтичні вправи при вродженій м'язовій кривошиї?
85.. ФТ при вродженій м'язовій кривошиї.
86. Фізична терапія при вродженій м'язової кривошиї.
87. Засоби для лікування положенням при вродженій мязовій кривошиї.
88. Ознаки, ступені дисплазії.
89. Дисплазія кульшового суглоба. Що це? ФТ?
90. Гіпотрофія, фізична терапія.
91. Аутизм, ознаки, симптоми, особливості. фізична терапія.
92. Рахіт, фізична терапія.
93. Наслідки рахіту?
94. Симптоми рахіту. Вік прояву?
95. Ознаки рахіту.
96. Засоби фізичної терапії при рахіті?
97. Ознаки та ускладнення рахіту, підходи до ФТ.
98. Х-подібні та О-подібні кінцівки, підходи до ФТ.
99. Порушення постави. Види.
100. Ознаки порушення постави.
101. Класифікація порушень постави.
102. ФТ при порушеннях постави.
103. Приклади застосування терапевтичних вправ при порушеннях постави.
104. Засоби фізичної терапії при порушенні постави.

105. Плоскостопість. Види. Ознаки. ФТ.
106. ДЦП, коли виникає. Причини. Ознаки. Форми ДЦП.
107. Цребральні паралічі проявляються?
108. Геміпаретична, геміплегічна форма ДЦП.
109. Спастична форма ДЦП. ДЦП, спастична диплегія (хвороба Літла), ФТ.
110. Атаксична (мозочкова) форма ДЦП.
111. Рання фізична терапія при ДЦП передбачає створення базису для формування: Чого? Коротко.
112. Фізична терапія дітей із церебральним паралічем передбачає застосування різноманітних фізичних вправ, скерованих на ? Коротко.
113. Завдання ФТ дітей з ДЦП.
114. 4 кита ДЦП.
115. ДЦП. Коли зявляється?, В якмй віковий період?
116. ДЦП, прояви (симптоми).
117. П'ять форм ДЦП (1 бал).
118. ДЦП, методики раннього втручання.
119. Рання фізична терапія при ДЦП передбачає створення базису для формування: ? Чого? Коротко.
120. Фізична терапія дітей із церебральним паралічем передбачає застосування різноманітних фізичних вправ, скерованих на ?
121. Що таке позиціонування, хендлінг.
122. Що таке позиціонування?
123. Хендлінг?
124. . Адаптаційні засоби для утримання різних положень? Навести приклад.
125. Адаптаційні засоби в положенні на спині при ДЦП. Гіпертонус розгиначів. Коротко.
126. Адаптаційні засоби для положення лежачи на спині.
127. Позиціонування при спастичній диплегії.
128. Організація навколишнього середовища при ДЦП, тетрапарез, 3 роки. Коротко.
129. Адааптаційні засоби для положення лежачи на спині.
130. Засоби ФТ при захворюваннях органів дихання. Перерахувати.
131. Роль, механізм дії терапевтичних вправ при захворюваннях органів дихання.
132. . Дихальні вправи при захворюваннях дихальної системи.
133. Роль, механізм дії ФТ (терапевтичних вправ) при захворюваннях органів дихання.
134. Дихальна гімнастика. при захворюваннях дихальної системи.
135. Терапевтичні вправи при захворюваннях дихальної системи.
136. ФТ при обструктивному бронхіті.
137. Пневмонія, фізична терапія.
138. Бронхіт. Фізична терапія.
139. Постуральний дренаж.

140. Звукова гімнастика. Що це таке. Коли, для чого і як застосовується?
141. Дренажні положення. Що це? Коли застосовуються. Для чого? Як?
142. Цілі, завдання, засоби ФТ при розщілинах хребта.
143. . Сколіози, загальні поняття.
144. Класифікація сколіозу по за формою викривлення.
145. Ступені сколіозу.
146. Форми сколіозу.
147. ФТ при сколіозі.
148. ФТ при S -подібному сколіозі.
149. Особливості проведення ФТ при S - подібному сколіоз.
150. Засоби ФТ при сколіозі.
151. Клишоногість, Симптоми.
152. Ознаки клишоногості, форми. Заходи при клишоногості.
153. Метод Понсеті при клишоногості. В чому полягає?
154. Синдром Дауна, симптоми, фізична терапія.
155. Синдром Дауна. Що це таке. Ознаки. ФТ,ЕТ.
156. Аутизм, симптоми, поведінка аутичної дитини, ФТ.
157. Характерні ознаки аутизму.

Літературні джерела
Основна література:
Рекомендована література

Основна:

1. Анатомія і фізіологія дитини: Навчальний посібник /Укл. Мардар Г. І., Халаїм Є. А., Бабак С. В., Марценяк І. В.- Чернівці: Рута, 2002.- 175 с.
2. Анатомія та фізіологія дитячого організму. Основи медичних знань. Валеологія: навчально-методичний посібник / Н. І. Коцур, Л. П. Товкун, Н. І. Годун, О. М.Миздренко. – Переяслав-Хмельницький: О. М. Лукашевич, 2014. – 322с.
3. Бадалян Л. О., Дитячі церебральні параличі / Л. О. Бадалян, Л. Т. Журба, О В. Тимонsна. - Київ: «Здоров'я» 1988 - 322 с.
4. . Знаменська Т. К. та інші, Неонатологія. Том 1., Київ -2020.С. 408.
5. Козак Д. В. Фізична реабілітація та основи здорового способу життя : навчальний посібник / Д. В. Козак, Н. О. Давибіда. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2015. – 199 с.
6. Костенко І.Ф. Обстеження та оцінювання стану здоров'я людини: підручник / І.Ф.Костенко. – К. : Медицина, 2014. – 278с.
7. Маруненко І.М. Анатомія, фізіологія, еволюція нервової системи [текст] навчальний посібник / І. М. Маруненко, Є. О. Неведомська, Г. І. Волковська – К.: "Центр учбової літератури", 2013. – 184с.
8. Медицина дитячого віку / Під ред. Р.О. Сабадишина. – Р.: ВАТ "Рівненська друкарня", 2013. – 463 с.
9. Мухін В. М. Фізична реабілітація.-Київ: Олімпійська література, 2015.- 424с.

10. Обстеження та визначення стану здоров'я: Підручник / Т.О. Антропова, А. А. Писарєва, О. І. Колісниченко. – К.: Медицина, 2006. – 352с.
11. Педіатрія: Навч. посібник / О.В. Тяжка, О.П. Вінницька, Т.І. Лутай та ін.; За ред. проф.. О.В. Тяжкої. – К.: Медицина, 2005. – 552 с.
12. Педіатрія: підручник / В. М.Буряк, Р. Ф.Махмутов, Ю.В.Пошехонова, Н. І.Шабан; за ред. В. М.Буряка; Донецький національний медичний університет імені Максима Горького Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб. – Донецьк: Донбас, 2014. – 514с.
13. Педіатрія: Навч. посібник / О.В. Тяжка, О.П. Вінницька, Т.І. Лутай та ін.; За ред. проф. О.В. Тяжкої. - К.: Медицина, 2005. - 552 с.
14. Педіатрія: підручник / О. В.Тяжка, Н. Г. Горовенко, С. О. Крамарєв [таін.] ; за ред. О. В.Тяжкої ; Національний медичний університет імені О.О.Богомольця. − Вид. 4-те, виправлене та доповнене. − Вінниця : Нова Книга, 2016. – 1150с.
15. Педіатрія: Навч. Посібник / О. В. Тяжка, О. П. Вінницька, Т. І. Лутай та ін.; За ред. проф. О. В. Тяжкої. – К.: Медицина, 2005. – 552 с.
16. Педіатрія: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред.проф. О.В. Тяжкої / Видання друге.- Вінниця: Нова книга. С.– 1096.
17. Перлман Д.; ред. Ричард А. П., ЛОГОСФЕРА - 2015. Неонатологія. Неврологія. С.-392 .
18. Пропедевтична педіатрія. Підручник для студентів вищих медичних закладів /Під редакцією акад. НАМН України, проф. В.Г. Майданника.- Вінниця: Нова книга,- 2017. С. 888.
19. Пропедевтична педіатрія. За редакцією академіка НАМН України, професора В.Г. Майданника. Вінниця, Нова Книга, 2012 - 880с.
20. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник / Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. - Львів: Колесо, 2008. - 144 с.
21. Слободян Л. М., Лобода В. Ф., Процайло Н. Б. Діагностика захворювань та реабілітація дітей. – Т.: Укрмедкнига, 2014. – 614 с.
22. Ткаченко С. К. Дитячі хвороби. – К.: Вища школа, 1991. – 450 с.
23. Ханс Ферсмольд. Основні положення неонатології. - Київ. - 1999. С.-182.
24. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.

Додаткова:

25. Аутизм. Генетичні та епідемічні проблеми / Е. Я. Гречаніна // Науковий журнал МОЗ України. - 2013. - № 2. - С. 29-482.
26. Бережний В. В. Актуальні питання педіатрії. В. В. Бережний. — Київ. : Червона Рута-Турс, 2006. 430 с..
27. Боярська Л.М. Реабілітація дітей, народжених передчасно, впродовж перших трьох років життя / Л.М. Боярська, Т. В. Веліканова, О. І. Подліанова, Н. М. Коротина // Сучасна педіатрія. — 2016. — № 7. — С. 33-36).

28. Боярчук О. Р. Сучасні аспекти консервативної терапії нетримання сечі та збереження функції нирок у дітей із спінальним дизрафізмом / О. Р. Боярчук, К. Т. Глушко // Здоров' я дитини. – 2018. – № 6. – С. 602–608.
29. Бариляк І., Орлов Ю. Спинномозкова кила. - Київ, 2003. - 101 с.
30. Віндюк П.А., Використання багатофакторної діагностики для оцінки функціонального стану дітей з церебральним паралічем // Педагогіка, психологія та медико - біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. праць / під ред. С. С. Єрмакова . — Х., 2011. - N9. - С. 16-21.
31. 2. Власенко К. Л. Роль фізичної реабілітації в оптимізації стану хворих із захворюваннями серцево-судинної системи / Власенко К. Л., Новосад Н. В., Параєва Є. Н. //Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наук, моногр. / за ред. С. С. Срмакова. – Х., 2017. – № 6. – С. 56 – 58.
32. Воронін Д. М.,Павлюк Є.О., Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи, 2011, с. 65-80
33. Голюк К.О. Прогнозування перебігу перинатальної патології у дітей перого року життя, що народилися передчасно [дисертація]. Харків; 2017. 160 с.
34. Дослідження анатомічних та функціональних особливостей м'язово-скелетної системи дітей з ревматоїдним артритом / В. Ю. Романенко, О. С. Романенко, І. Л. Жукова та ін. // Медична наука та практика. – 2015. – № 4. – С. 75-79.
35. Гіпоксія плода та асфіксія новонародженого : моногр. / [Т. К. Знаменська, В. І. Похилько, В. В. Подольський та ін.]. Київ, 2011. 451 с.
36. Іванченко, І. В., Швець, О. В. (2016). Роль фізичної реабілітації в комплексному лікуванні дітей з ревматоїдним артритом. Медична реабілітація та фізіотерапія, 1(17), 14-19.
37. Європейські стандарти допомоги для забезпечення здоров'я новонароджених. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицини Т. IX, №3(33), 2019. – С.4-64; Т. IX, №4(34), 2019. С.5-33
38. Заклади охорони здоров'я та захворюваність населення України у 2018 році : статистичний бюлетень // Держкомстат України. – К., 2019. С. 36.
39. Знаменська Т. К. Діагностика гіпоксично-ішемічного ураження головного мозку у недоношених дітей. Т. К. Знаменська, Л. Г.Кирилова, В. Б.Швейкіна. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2013.Т. 3, № 2. С. 31-39.
40. Класифікація уражень нервової системи у дітей та підлітків / За ред. В.Ю. Мартинюка.—К.:Фенікс, 2001.С.-190.
41.. Кромбі С., Фізичний менеджмент дітей з церебральним паралічем, які відвідують звичайну початкову школу. Кандидатська дисертація за ред. Саутгемптонский університет, Школа наук про здоров'я. - 2010. Доступно з: http://eprints.soton.ac.uk
42. Качмар О. О., Система класифікації великих моторних функцій у дітей із церебральним паралічем // Міжнародний неврологічний журнал. — 2008. — 1(17). — С. 90-93.

43. Наказ МОЗ України від 19.09.2006р. № 630 «Про затвердження форми звітності про медичну допомогу дітям до 18 років та Інструкції щодо її заповнення».-2006. С. 20-25.
44. Костенко І. Ф. Обстеження та оцінювання стану здоров'я людини: підручник / І. Ф. Костенко. – К. : Медицина, 2014. – 278с. :
45. Кирилова Л. Г. Рання діагностика, профілактика, лікування та реабілітація пре- та перинатальних порушень центральної нервової системи у дітей: дис. доктора мед. наук:14.01.10,14.01.15. Кирилова Л.Г. К., 2006. 314 с.
46. Кукса Н.В., Карпенко Ю.М. Фізична терапія в нейрореабілітації. Суми: Університетська книга; 2017. 230 с.
47. Майданник В. Г. Проблемні питання вигодовування дітей першого року життя. В. Г. Майданник . Педіатрія, акушерство та гінекологія.2008. № 4. С. 26–27.
48. Мартинюк В. Ю. Філософія лікування ДЦП: пристосувати хвору дитину до життя В. Ю. Мартинюк. Нова медицина. 2002. № 2. С. 54–56.
49. Мартинюк В.Ю., Назар О.В. Уніфікований клінічний протокол «Церебральний параліч та інші органічні ураження головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями». Частина І. Сучасна педіатрія. №3 (75) 2016. С. 100-105.
50. Мартинюк В. Ю. Перинатальні ураження нервової системи у дітей : клініка, діагностика, рання медико-соціальна реабілітація / В.Ю Мартинюк Р.О Моісеєнко Л.О Панасюк Т.В Коноплянко А.А Невірковець Т.І Стеценко В.О Свистільник О.В.Назар // Зб. наук. праць співробіт. НМАПО імені П. Л. Шупика : Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика, Київ, 22 берез. 2013 р. – Київ, 2013. – С. 217–221.
51. Обстеження та визначення стану здоров’я: Підручник / Т.О. Антропова, А.А. Писарєва, О.І. Колісниченко. – К.: Медицина, 2006. – 352с.
52. Оффінгер Д., Беглі А., Роджерс С., Гортон Г., Крискіо Р., Абель М., Даміано Д., Барнс Д., і Тилковски К. Інструменти для оцінки результатів, які використовуються для амбулаторних дітей з церебральним паралічем: сприйняття та мінімальні клінічно важливі відмінності. Медицина розвитку та дитяча неврологія, 50 (12), -2008.С.918–925.
53. Основи безперервного догляду дітей із розщілиною хребта і гідроцефалією. Рекомендації для батьків. / Автор-упорядник М.В. Кошманюк, магістр соціальної роботи. – Тернопіль : Вектор, 2019. - 48 с.
54. Пріоритети національного плану дій з припинення смертей новонароджених, які можна попередити, в рамках глобальної стратегії ООН «кожна жінка, кожна дитина» Т. К. Знаменська, Є. Є. Шунько, О. М. Ковальова [та ін.]. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2016. Т. 6, № 1 (19). С. 5–11.
55. Перинатальні неврологічні синдроми: сучасні аспекти діагностики і лікування; навчальний посібник для студентів медичних вузів, інтернів, лікарів неонатологів, сімейних лікарів, педіатрів, неврологів / О. А. Козьолкін, Л. О. Шевченко, В. І. Боброва, С. О. Мєдвєдкова, А. А. Кузнєцов. – Запоріжжя ; Київ, 2020. – 116 с.

56. Сурков Д.М. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія в доношених новонароджених: сучасний стан проблеми / Д. М. Сурков Д.М // Медицина невідкладних станів. – 2019. – № 3. – С. 32–44.
57. Ступницька С. А. МКФ та етапи реабілітаційного менеджменту перинатальних уражень центральної нервової системи немовлят та дітей раннього віку. - Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції "Мультидисциплінарний підхід до реабілітації: реалії та перспективи", м. Івано-Франківськ, 1-2 .12.2022. - 26 с.
58. Ступницька С. А. Реабілітаційний менеджмент перинатальних уражень центральної нервової системи немовлят та дітей раннього віку Молода спортивна наука України: зб. Наук. Праць. Вип.26 : у 4-х т. – Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2022.- 76 с.
59. СУЧАСНІ АСПЕКТИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ ІЗ SPINA BIFIDA О. Р. Боярчук1 , К. Т. Глушко1 , Н. М. Свірська2 , В. В. Ковальов2 , О. Р. Шило ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»1 Тернопільська обласна дитяча клінічна лікарня Здобутки клінічної і експериментальної медицини. 2018. № 4
60. Сіренко О. І., Структура перинатальної патології у передчасно народжених дітей з гестаційним віком 34 (0/7)–36 (6/7) тижнів. Неонатологія хірургія та перинатальна медицина. -2017. С. 23-28.
61. Слободян Л.М., Діагностика захворювань та реабілітація дітей / Л.М. Слободян, В.Ф. Лобода, Н.Б. Процайло - Тернопіль: Укрмедкнига, - 2004. С. 614.
62. Спинномозкова кила; Під редакцією: проф. І. Бариляка і проф. Ю. Орлова, Київ 2003 . - 101 с.
63. Стюарт Портер та ін. Tidy's Physiotherapy, Глава 8 «Педіатрична фізіотерапія». Видання 13,- 2003.С.-33.
64. Скіаріті В., Лонго Е., Шошмін А., Кожушко Л., Бесстрашнова Ю., Кроль М., Нері Коррейя Кампос Т., Náryma Confessor Ferreira H., Verissimo C., Шаба Д., та ін. Впровадження основних наборів Міжнародної класифікації функціонування, інвалідності та здоров'я (ICF) для дітей та молоді з церебральним паралічем: глобальні ініціативи, що сприяють оптимальному функціонуванню. Міжн. J. Environ. рез. Public Health, -2018. (15,1899).
65. Темерівська Т. Г. Особливості фізичної реабілітації дітей з розладами аутистичного спектру / Т. Г. Темерівська, Т. В. Ворнічеса. // Молодий вчений. – 2018. – С. 167–170.
66. 4. Тимрук-Скоропад К. А. Первинне оцінювання та планування фізичної терапії пацієнтів із хронічним обструктивним захворюванням легень з використанням інструментів на основі міжнародної класифікації функціонування / Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2018. №1(31). С. 45–53
67. 5. Тимрук-Скоропад К. Місце фізичної терапії в системі легеневої реабілітації при хронічному обструктив ному захворюванні легень (аналіз клінічних настанов) / К. Тимрук-Скоропад, С. Ступницька, Ю. Павлова // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. — 2018. – Вип. 2, №. 42. – С. 126–134.

68. Тимрук-Скоропад К. Підходи до використання Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я у практиці фізичної терапії осіб із хронічним обструктивним захворюванням легень / К. Тимрук-Скоропад // Спортивна наука України. – 2017. – № 5. – С. 46–53.
69. Уніфікований протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної/(високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 09.04.2013 № 286 С. 3–5
70. Фаласеніді Т. М., Козак М. Я.. Порушення сенсорної інтеграції у дітей з особливими потребами. Молодий вчений. - 2017. № 9. С. 102–105.
71. Шунько Є. Є. Впровадження концепції подальшого розвитку перинатальної допомоги в Україні Є. Є. Шунько .Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2011. Т.1, № 1. С.10-16
72. Яценко К. В. Перинатальна гіпоксично-ішемічна енцефалопатія та експериментальні підходи до її корекції / К. В. Яценко // Український неврологічний журнал. – 2016. – № 1. – С. 7–11.
73. Ярмак Є. О. Фізична терапія з елементами ерготерапії дітей з розладом аутистичного спектру наук. Роб. : С. 2020-72.
74. Adolfsson M., Björck-Åkesson E., Lim C. Code sets for everyday life situations of children aged 0–6: Sleeping, Mealtimes and Play — a study based on the International Classification of Functioning, Disability and Health for Children and Youth: The College of Occupational Therapists Ltd // British Journal of Occupational Therapy. — 2013. — V.76 . — P. 127–136.
75. Center Support Asistanse Guidance http://www.spinabifida.net/occupational-physical-therapy-treatment- for-spina-bifida.html
76. Crytzer T. M. Physical activity, exercise, and healthrelated measures of fitness in adults with spina bifida: a review of the literature / T. M. Crytzer, B. E. Dicianno, R. Kapoor // PM&R. – 2013. – No. 5 (12). – P. 1051-1062.
77. ICF core sets for obstructive pulmonary diseases / A. Stucki, T. Stoll, A. Cieza [et al.] // Journal of Rehabilitation Medicine. – 2004. – Vol. 36, N. 44. – P. 114–120.
78. International classification of functioning, disability and health : ICF. Geneva: World Health Organization, 2001.
79. International Classification of Health Interventions (ICHI) [Electronic resource]. World Health Organization. 2018 Access mode: https://mitel.dimi.uniud.it/ichi/#http://id.who.int/ichi/entity/2066506181 (date of aplicattion: 09.01.2019).
80. Personal and environmental factors to consider when aiming to improve participation in physical activity in children with Spina Bifida: a qualitative study / M. A. Bloemen, O. Verschuren, C. van Mechelen [et al.] // BMC Neurology. – 2015. – No. 15. – P. 11. DOI:10.1186/ s12883-015-0265-9.
81. Personal and environmental factors to consider when aiming to improve participation in physical activity in children with Spina Bifida: a qualitative study / M. A. Bloemen, O.

Verschuren, C. van Mechelen [et al.] // BMC Neurology. – 2015. – No. 15. – P. 11. DOI:10.1186/ s12883-015-0265-9.
82. Physical Therapy for Children / S. K.Campbell, D. W. Linden, R. J. Palisano, W. B. Saunders. // Philadelphia PA. – 2000.
83. Rauch A. How to apply the International classification of functioning, disability and health (ICF) for rehabilitation management in clinical practice / A. Rauch, A. Cieza, G. Stucki // European Journal of Physical and Rehabilitation Medicine. – 2008. – Vol. 44, N. 3. – P. 329–342.
84. Stucki G. Current of the implementation of the international classification of functioning, disability and health (icf) in physical and rehabilitation medicine / G. Stucki, A. Cieza // European Journal of Physical and Rehabilitation Medicine. – 2008. – Vol. 44, N. 3. – P. 299–302.
85. Singh D. K. Families of children with spina bifida: A review / D. K. Singh // Journal of Developmental and Physical Disabilities. – 2003. – No. 15. – P. 37–54.
86. Simeonsson R., Lollar D., Björck-Åkesson E., Granlund M., Brown S., Zhuoying Q., Gray D., Pan Y. ICF and ICF-CY: Pandora's box of personal factors // Journal Disability and Rehabilitation. — 2014. — P. 187–194.
87. Spina bifida outcome: a 25-year prospective / R. M. Bowman, D. G. McLone, J. A. Grant [et al.] // Pediatr. Neurosurg. – 2001. – No. 34. – P. 114–120.
88. Spina Bifida / A. J. Copp, N. S. Adzick, L. S. Chitty [et al.] // Nature Reviews Disease Primers. – 2015. – No. 1. – P. 15007. DOI: 10.1038/nrdp.2015.7.
89. Spina bifida at the sacral level: more than minor gait disturbances / M. A. Schoenmakers, V. A. Gulmans, R. H. Gooskens, P. J. Helders // Clin. Rehabil. – No. 2004. – No. 18. – P. 178–185.
90. Spina Bifida Association. Spina Bifida: a guide for medical professionals. [Internet]. – Available from: http:// www.spinabifidaassociation.org/atf/cf/%7B85f88192- 26e1-421e-9e30-4c0ea744a7f0%7D/A%20GUIDE%20 FOR%20MEDICAL%20PROFESSIONALS.PDF.
91. Singh D. K. Families of children with spina bifida: A review / D. K. Singh // Journal of Developmental and Physical Disabilities. – 2003. – No. 15. – P. 37–54.
92. Spina bifida outcome: a 25-year prospective / R.M.Bowman, D. G. McLone, J. A. Grant [et al.] // Pediatr. Neurosurg. – 2001. – No. 34. – P. 114–120.
93. Spina Bifida Association. Spina Bifida: a guide for medical professionals. [Internet]. – Available from: http:// www.spinabifidaassociation.org/atf/cf/%7B85f88192- 26e1-421e-9e30-4c0ea744a7f0%7D/A%20GUIDE%20 FOR%20MEDICAL%20PROFESSIONALS.PDF.
94. Spina bifida at the sacral level: more than minor gait disturbances / M. A. Schoenmakers, V. A. Gulmans, R. H. Gooskens, P. J. Helders // Clin. Rehabil. – No. 2004. – No. 18. – P. 178–185.
95. Spina Bifida / A. J. Copp, N. S. Adzick, L. S. Chitty [et al.] // Nature Reviews Disease Primers. – 2015. – No. 1. – P. 15007. DOI: 10.1038/nrdp.2015.7.

96. Spina bifida at the sacral level: more than minor gait disturbances / M. A. Schoenmakers, V. A. Gulmans, R. H. Gooskens, P. J. Helders // Clin. Rehabil. – No. 2004. – No. 18. – P. 178-185.
97. World Health Organization. How to use the ICF: A practical manual for using the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). Exposure draft for comment. Geneva: World Health Organization, October 2013.

Інформаційні інтернет-ресурси:

98. Долаючи розщілину хребта Олена Струк https://reporters.media/dolayuchy-rozshhilynu-hrebta/
99. Зимак-Закутня Н. Спинно-мозкова кила (Spina Bifida) [Електронний ресурс] / Н. Зимак-Закутня, Н. Юськів – Режим доступу до ресурсу: http://ukr.ibis-birthdefects.org/spina-bifida/.
100. Клініка Майо; [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/spina-bifida/symptoms-causes/syc20377860
101. Лапченко С. Спинно-мозкова кила (Spina Bifida) Інформація для батьків [Електронний ресурс] / Лапченко С. – Режим доступу до ресурсу: http://ukr.ibis-birthdefects.org/spina-bifida2/
102. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ, 2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/mkf (дата звернення: 06.10.2020).
103. Особливості фізичної реабілітації дітей з розладами аутистичного спектру [Електронний ресурс] // Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – Режим доступу до ресурсу: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.3/44.pdf\.
104. ОСНОВИ БЕЗПЕРЕРВНОГО ДОГЛЯДУ ДІТЕЙ ІЗ РОЗЩІЛИНОЮ ХРЕБТА І ГІДРОЦЕФАЛІЄЮ http://ukr.ibis-birthdefects.org/wp-content/uploads/2022/07/sbcare.pdf
105. Основи безперервного догляду дітей із розщілиною хребта і гідроцефалією. Рекомендації для батьків. / Автор-упорядник М.В. Кошманюк, магістр соціальної роботи. – Тернопіль : Вектор, 2019. - 48 с. – Режим доступу до ресурсу: http://ukr.ibis-birthdefects.org/wp-content/uploads/2022/07/sbcare.pdf
106. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text (дата звернення: 12.04.2021).
107. Політичні заяви: Опис фізичної терапії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // https://physrehab.org.ua/uk/resource/practice/policy-practice/ps-description-physical-therapy/
108. ПРОГРАМА розвитку дітей дошкільного віку зі спектром аутистичних порушень [Електронний ресурс] // Київ. – 2013. – 251 с. – Режим доступу до ресурсу: https://mon.gov.ua › inkluzyvne-navchannya.

109. Протокол діагностики та лікування розщілини хребта (spina bifida) НАКАЗ від 27 серпня 2004 року N 429 Про затвердження клінічних протоколів лікування найпоширеніших нейрохірургічних захворювань у дітей [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:http://medstandart.net/browse/1311 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:https://ips.ligazakon.net/document/MOZ3783
110. Сфера діяльності фізичного терапевта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: //https://physrehab.org.ua/wp-content/uploads/docs/Sfera_diyalnosti_final_web.pdf
111. Стандарт вищої освіти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/227-fizichna-terapiya-ergoterapiya-bakalavr.pdf. (дата звернення: 15.04.2021).
112. Струк О. Долаючи розщілину хребта [Електронний ресурс] / Струк О. – Режим доступу до ресурсу: https://reporters.media/dolayuchy-rozshhilynu-hrebta/
113. Спинно-мозкова кила (Spina Bifida) Н. Зимак-Закутня, Н. Юськів Режим доступу: http://ukr.ibis-birthdefects.org/spina-bifida/
114. Спинно-мозкова кила (Spina Bifida) Інформація для батьків Сергій Лапченко http://ukr.ibis-birthdefects.org/spina-bifida2/
115. Що таке Spina bifida? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:https://sites.google.com/view/lights-of-spirit/spina-bifida/%D1%89%D0%BE-%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B5-spina-bifida
116. Castilla E. E. nternational Clearinghouse for Birth Defects Surveillance and Research [Електронний ресурс] / E. E. Castilla, L. D. Botto, M.K/ Bakker // Annual Report 2011 with Data for 2009. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: http://www.icbdsr. org/filebank/documents/ar2005/Report2011.pdf.
117. The Physical Complications of Spina Bifida [Електронний ресурс] // (Spina Bifida Resourse Center) – Режим доступу до ресурсу: http://www.spinabifida.net/complications/physical/.
118. Spina Bifida Resourse Center Support Asistanse Guidance [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:http://www.spinabifida.net/occupational-physical-therapy-treatment- for-spina-bifida.html
119. Spina Bifida Association. Spina Bifida: a guide for medical professionals.– Available from: [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:http:// www.spinabifidaassociation.org/atf/cf/%7B85f88192- 26e1-421e-9e30-4c0ea744a7f0%7D/A%20GUIDE%20 FOR%20MEDICAL%20PROFESSIONALS.PDF.